

Nostalgija

ANDREJ GUŠTIN, UREDNIK ZA ASTRONOMIJO

→ Vsakič, ko se peljem proti Primorski in zagledam Nanos, se spomnim tistega starega Preseka, v katerem je razlaga o »paraboličnem« pobočju tega hriba. Zgodbo o obliki pobočij je ponovno obudila prejšnja številka Preseka, a zame je ta tema vsakokratno sprožilo za razmislek o pomenu in priljubljenosti znanosti.

Presek je začel izhajati v času, ko sem ravno prilezel iz pleníc. Tako me spremlja že vse življenje, zato me bo ta trenutek morda zanesla romantična nostalgija. Za takratne nadobudne osnovnošolce, ki nas je zanimala fizika in sorodne zadeve, je ta revija predstavljala najpomembnejši vir tistega znanja, ki je presegalo šolske okvire. Zgodilo se je, da sem si vezane številke Preseka izposodil v knjižnici in jih po dolgih mesecih zamude s težkim srcem vrnil. V tistih časih so bile knjižničarke potrpežljive s takimi zamudniki in so nas samo okregale, zato je žepnina ostala nedotaknjena. V 80-ih letih preteklega stoletja smo mladi astronomi poleg Preseka nestrpnó čakali še na nove številke revij *Čovjek i svemir* ter *Galaksija*. Ali je sploh potrebno poudariti, da takrat še ni

bilo interneta in so bile zato tiskane izdaje edini način, da si prišel do dodatnih znanstvenih vsebin? No, ne smem zamočati poljudnoznanstvenih filmov, kot je bila izjema serija Carla Sagana Kozmos, ki so na nam burili domišljijo in odpirali neverjetna vprašanja o veselju. To je bilo to.

Danes so drugačni časi. Z enimi ali dvema klikoma lahko dostopamo do poljubnih formatov vsebin, ki na različne načine razlagajo vse o vsem. Če nas zanima, zakaj kamen pada – klik. Če želimo zvedeti, kako nastane mavrica – klik. Če ... Brez večjih omejitev lahko na spletu spremljamo pogovore z znanstveniki, raziskovalci, strokovnjaki, komunikatorji znanosti, celo nobelovci, jim postavljamo vprašanja, razpravljamo z njimi in tudi s sorodnimi dušami na drugem koncu sveta. Na različnih portalih lahko zastavljamo težka znanstvena vprašanja in dobivamo odgovore, sicer pa brskamo po Wikipediji.

Kakšna je torej v tem drugačnem svetu vloga tiskanega Preseka, ki se bliža abrahamu? Čemu lahko služi in komu je sploh še namenjen? Ne bom še odgovoril na ta vprašanja, sicer mi bo zmanjkalo za naslednji uvodnik, lahko pa sami razmislite o tem.

Gotovo pa Presek ne potrebuje nikakršnih izgovorov za svoj obstoj.

SLIKA 1.

Vinograd mojega soseda ima nove kovinske žice. Ko je kot med Soncem, žicami in opazovalcem pravi, se na žicah pojavijo mavrice. Zakaj? Foto: Andrej Guštin

